

Mötesbok: För- och grundskolenämnden (2026-03-19)

För- och grundskolenämnden

Datum: 2026-03-19

Plats: Bräntbergsskolan, sal A107

Kommentar:

Dagordning

Tid

Beslutsärenden

19/26 Fastställande av dagordning och fråga om jävFGNmars	3
20/26 Yttrande över planeringsdirektiv Budget 2027 - Plan 2028-2030	5
21/26 Delegationsbeslut och anmälningsärenden - FGN mars 2026	22

Informationsärenden

22/26 Presentation av arbetet med Kulturlöftet	25
23/26 Uppföljning strategiområde Likvärdighet	26
24/26 Utbildningsdirektören informerar	27

Tjänsteskrivelse

2026-03-10

För- och grundskolenämnden

Diariennr: SK-2026/00012

Fastställande av dagordning och fråga om jäv – för- och grundskolenämnden mars 2026

Förslag till beslut

För- och grundskolenämnden beslutar:

-att fastställa dagordningen

-att till protokollet notera att ingen person är jävig

Ärendebeskrivning

Föredragningslista till för- och grundskolenämnden finns som bilaga och eventuella ändringar noteras. En jävig person får varken delta i handläggningen av ärendet eller vara närvarande vid nämndens behandling av ärendet.

Beslutsunderlag

Bilaga: föredragningslista

Beredningsansvariga

Linda Hellquist, nämndsekreterare

Ann-Christine Gradin
utbildningsdirektör

Maria Runarsdotter
kanslichef

Föredragningslista

För- och grundskolenämnden

Tid: Torsdagen den 19 mars 2026 kl. 09:00

Plats: Bräntbergsskolan, sal A107

Beslutsärenden

- 1 Fastställande av dagordning och fråga om jäv FGN mars
- 2 Yttrande över planeringsdirektiv Budget 2027 - Plan 2028-2030
- 3 Delegationsbeslut och anmälningsärenden - FGN mars 2026

Informationsärenden

- 4 Presentation av arbetet med Kulturlöftet
- 5 Uppföljning strategiområde Likvärdighet
- 6 Utbildningsdirektören informerar

Tjänsteskrivelse

2026-02-13

För- och
grundskolenämndens
arbetsutskott

Diariernr: SK-2025/00805

Yttrande över planeringsdirektiv Budget 2027, Plan 2028-2030

Förslag till beslut

För-och grundskolenämnden beslutar att

-att godkänna förslag till yttrande över förslag till planeringsdirektiv 2027.

-att ärendet förklaras direktjusterat

Ärendebeskrivning

Stadsledningskontoret har i enlighet med kommunfullmäktiges riktlinjer för planeringsprocess, budget och investeringar sammanställt ett förslag till planeringsdirektiv version 1 för 2027. Nämnderna ska yttra sig över planeringsdirektiv 1 i enlighet med anvisningar genom att besvara fyra remissfrågor.

Planeringsdirektiv version 1 för 2027 inkl. bilagor finns att tillgå på [Planeringsdirektiv 2027 - Umeå kommun](#)

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Yttrande över förslag till planeringsdirektiv 2027

Bilaga 2: Anvisning för nämnders och bolags yttrande över Stadsledningskontorets förslag till planeringsdirektiv för 2027.

Bilaga 3: Nytt förslag till yttrande efter AU sammanträde

Beredningsansvariga

Peter Säbom, ekonomichef

Marie Karling, utbildningsstrateg

2 av 2

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2025/00805

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se märk ärenderaden: för-och grundskolenämndens
yttrande KS-2025/00756.

Ann-Christin Gradin
Utbildningsdirektör

För- och grundskolenämndens yttrande över planeringsdirektiv för 2027 samt plan för 2028–2030

Remissfråga 1 - Vilka väsentliga förändringar påverkar utförandet av nämndens grunduppdrag under kommande år?

Följande områden påverkar nämndens grunduppdrag under kommande år

- Omställning i förskola, grundskola och anpassad grundskola samt fritidshem
- Reform: beslut om 10-årig grundskola med start hösten 2028
- Kompetensförsörjning

Det har sedan 2025 funnits ett behov av omställning i förskolan på grund av lågt barnafödande och därmed lägre andel barn som börjar i förskolan. Utifrån *Befolkningsprognosen 2025, Umeå kommun 2025—2036* förväntas antalet barn till förskolan minska fram till 2029 med 620 barn, minskningen sker dock inte jämnt fördelat över alla områden. En liten ökning av barn förväntas mot slutet av prognosperioden.

Omställningen genomförs genom en avveckling av förskolor och förskoleavdelningar. Under 2025 har tre förskolor och en en-avdelningspaviljong avvecklats, ytterligare förändringar kan komma att genomföras under 2026. I samband med omställningsarbetet uppstår merkostnader som en konsekvens av att det tar tid att genomföra anpassningarna då anpassningar av personalresurser inte kan genomföras från en dag till en annan. Merkostnaden för anpassningarna i för- och grundskolenämnden bedöms uppgå till 15 mnkr. Ytterligare en konsekvens som medför merkostnad för nämnden är att kostnaden för genomsnittslönen ökar utöver löneindex, då anställningar som avslutas gäller de senast anställda med lägst löner, vilket medför att snittlönerna stiger med ca 5 mnkr utöver index.

För- och grundskolenämnden har beslutat att behålla fast anställda förskollärare i syfte att säkerställa det nationellt lagstadgade uppdraget som anger att legitimerad förskollärare har ansvar för den undervisning som bedrivs. Kostnaden för att behålla utbildade förskollärare under perioden då barnantalet minskar innebär en uppskattad fördyring motsvarande 6 mnkr under 2027. Att behålla legitimerade förskollärare utgör även en del av kompetensförsörjningsplanen 2026, dels mot bakgrund av pensionsavgångar och avgångar av andra orsaker, dels utifrån svårigheter att rekrytera behöriga förskollärare. För- och grundskolenämnden behöver även ha beredskap för hemkommunens ansvar för att ta hand om förskoleplaceringar då förskolor med enskild huvudman är i behov av att avveckla sin verksamhet med kort varsel.

Elevminskningen i grundskolan börjar i förskoleklass år 2027 för att därefter succesivt påverka antalet elever i påföljande årskurser fram till 2036. Beräknad elevminskning i förskoleklass (från 2028 årskurs 1) till årskurs 6 de närmaste åren är dock inte så omfattande att en minskning av antalet klasser kan göras, vilket medför att såväl lokal som personalbehov kvarstår. Ur ett ekonomiskt

hänseende är de små skolenheterna särskilt sårbara då sjunkande elevantal medför svårigheter att upprätthålla grundbemanning med heltidstjänster samt långsiktig kontinuitet och hållbarhet för såväl lärare, rektorer som stödfunktioner. Att bibehålla lokaler och klasser inom förskoleklass och fritidshem när elevantalet minskar uppskattas medföra en kostnad motsvarande 6 mnkr.

Tillsammans med demografiska förändringar tillkommer omställning på grund av införandet av 10-årig grundskola från och med hösten 2028. Som en följd av reformens genomförande krävs vidareutbildningsinsatser för att säkerställa lärarbehörigheten i kommande årskurs 1–2. Kostnader för utbildningsinsatserna finansieras delvis med statsbidrag och utbildning genomförs under perioden 2027–2033. Uppskattningsvis är det 41 förskollärare som idag tjänstgör dels i förskoleklass dels på fritidshem som är aktuella för fortbildning i syfte att säkerställa lärarbehörighet i årskurs 1–2. Utbildningsinsatsen motsvarar en merkostnad på 2,4 mnkr för nämnden. Av det totala antalet förskollärare organiserade i förskoleklass eller fritidshem uppskattas 25 årsarbetare försvinna från fritidshemmet när den personalen blir behöriga att undervisa i nya åk 1–2 och deras tjänst omvandlas till ferietjänst. Förändringen innebär en ökad kostnad på 16,9 mnkr.

Införandet av 6 a kap. i skollagen, *Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte*, kräver fortsatt behov av att utreda och analysera vilka åtgärder nämnden behöver vidta för att säkerställa lagstiftningens krav inom förskola och skola. Vidare ska det beaktas att förskolan inte tilldelats medel, likt resurser som tilldelats skolan, för att uppfylla Umeå kommuns ambitioner att säkerställa Umeå växer tryggt och säkert.

Trots minskad befolkningstillväxt och färre barn och elever i såväl förskola som skola finns ett fortsatt behov av kompetensförsörjning inom samtliga lärarkategorier samt kompetensförsörjning av skolsköterskor, speciallärare, specialpedagoger och rektorer. Bakgrunden till behovet är bland annat pensionsavgångar samt ett lägre antal studenter som examineras från lärarutbildning och speciallärarutbildningen. Då lärarbristen är stor i regionen konkurrerar Umeå kommun med andra skolhuvudmän, där det är ”arbetstagarens marknad” vilket bland annat bidrar till ökad rörlighet, ökade krav på lön och övriga anställningsvillkor.

Regeringen har tillsatt flertalet utredningar inom skolområdet däribland utredning med förslag på att reglera lärares arbetstid från hösten 2027. Förslaget riskerar att medföra kraftiga kostnadsökningar för nämnden och försvårar därmed kompetensförsörjningen i framtiden.

Kommunfullmäktiges beslut om att varje förvaltning ska ansvara för inköp och upphandling kräver kvalificerad personal i syfte att säkerställa att lagstiftningens krav på hantering, vilket medför ett behov av rekrytering motsvarande två heltidstjänster. Kvalificerad personal krävs också för efterlevnad av informationssäkerhet som varje nämnd ansvarar för. Sammantaget beräknas kostnaden för anställning av kvalificerad personal till motsvarande 2,1 mnkr.

Remissfråga 2 - Bedömer nämnden att förslaget till investeringsbudget 2027 och plan 2028–2030 innebär direkta och väsentliga verksamhetskonsekvenser?

Behovet av investeringar till följd av förändrad lagstiftning inom säkerhetsområdet är i dagsläget svårbedömt. Bedömningen är därför att det finns behov av såväl en inventering som analys av tänkbara åtgärder som kan ge en säkerhetshöjande effekt i syfte att säkerställa lagstiftningens krav. Tänkbara åtgärder som kan bli aktuella är låsning av förskolor och skolor tillsammans med utökad kameraövervakning. Investeringar av det här slaget bedöms involvera flera nämnder. Det är därför av stor betydelse att ansvaret och genomförandet av säkerhetshöjande åtgärder preciseras.

Tekniska nämnden ansvarar för att tillgodose behovet av datorer till eleverna inom för- och grundskolans verksamheter. Behovet av investeringar gällande teknisk utrustning i förskola och skola följer en beslutad plan. Planen är under översyn. Vid översyn är det av vikt att medel fördelas enligt den princip som beslutades ska gälla vid förvaltningsledningen, där för- och grundskolan tilldelas 80 procent av utbildningsförvaltningens gemensamma resurser och gymnasie- och vuxenutbildningen tilldelas 20 procent.

Vidare finns det behov av investeringar i lokaler av byggnadstekniska och arbetsmiljömässiga skäl tillsammans med behov av tillgänglighetsanpassningar. Idag finns det förskolor och skolor som är byggda utifrån en äldre standard och därmed har en begränsad framkomlighet och tillgänglighet för barn, elever, deras vårdnadshavare och personal med fysiska funktionsnedsättningar. Bristen på tillgänglighet får som konsekvens att vårdnadshavare inte kan välja dessa förskolor eller skolor för sitt barn. Det i sig strider mot gällande lagstiftning vad gäller det fria skolvalet enligt skollagen samt diskrimineringslagen.

Det är även av stor vikt att det vid byggnation av förskole- och skollokaler tillskapas goda förutsättningar för vårdnadshavare att hämta och lämna barnen med bil på ett funktionellt och trafiksäkert sätt. Det bör även säkerställas att det finns tillgång till personalparkeringar i nära anslutning till lokalerna.

Till samtliga byggprojekt som tekniska nämnden ansvarar för är det av vikt att säkerställa att det avsätts medel för investeringar av inventarier i samband med att investeringsprojekt specificeras.

Förskola

Förslaget till investeringsbudget 2027 och investeringsplan 2028–2030 ligger i linje med det beslut som för- och grundskolenämnden fattade kring hållbar förskolestruktur där planering av både tillkommande och bortfallande av lokaler beskrivs. Hänsyn till de senaste årens minskade barnafödande har vägts in i beslutet. Nybyggnationen som föreslås återfinns dels i områden med ett stort underskott av förskoleplatser, dels där äldre förskolor finns och är i behov av avveckling utifrån deras stora investerings- eller anpassningsbehov. Identifierade objekt presenteras i investeringsplanen.

Grundskola

De investeringar som finns i förslag till investeringsplan syftar till att uppfylla skollagens krav på att erbjuda en skola nära hemmet för elever i årskurs F-6 i de geografiska områden med en prognostiserad elevökning som överstiger skolans elevkapacitet.

Bedömningen är att de beslut som är fattats avseende hållbar skolstruktur för grundskola och anpassad grundskola motsvarar behovet som framkommer av investeringar i skollokaler avseende investeringsbudget 2027 och investeringsplaner för 2028–2030.

Remissfråga 3 - Bedömer nämnden att ett eller flera av fastställda program bör revideras, utökas eller avgränsas?

För- och grundskolenämnden är positiva till innehåll i samtliga program, dess fokusområden och inriktningsmål. Ett förslag till förbättring är vikten av att beakta barnrättsperspektivet i samtliga program utifrån att barnkonventionen gäller som svensk lag sedan 1 januari 2020, vilket innebär en skyldighet för samtliga nämnder att genomföra prövning av barnets bästa i frågor som berör barn.

Program för tillväxt

Programmet skapar riktning och klargör fokusområden de närmaste åren. Nämnden har inget förslag på revidering.

Program för social hållbarhet

Programmets syfte synliggör kommunens ambitioner. Definierade fokusområden och inriktningsmål är nära sammankopplade med den nationella lagstiftningen om allas rätt till utbildning tillsammans med förskolans och skolans kompensatoriska uppdrag.

Nämnden är i grunden positiv till de nuvarande fem fokusområdena, men anser att de närmsta åren bör fokus helt läggas på arbetet *Umeå växer tryggt och säkert*. Programmets nuvarande bredd föreslås därför ses över.

Program för Klimatneutrala Umeå 2040

Programmet skapar riktning och klargör fokusområden de närmaste åren. Nämnden har inget förslag på revidering.

Remissfråga 4 - Bedömer nämnden att det finns behov av revidering av nämndens taxor eller avgifter för verksamhetsåret 2027?

Inga behov av att revidera taxor eller avgifter är identifierade inför år 2026.

Bilaga 4

Anvisning för nämnder och bolags yttrande över Stadsledningskontorets förslag till planeringsdirektiv för 2027

Beslutad av
Kommunstyrelsen

Dokumenttyp
Anvisning

Gäller för
Egna nämnder och
helägda bolag
Giltighetstid
2025-2026

Diarienummer
KS-2025/00756

**Dokumentansvarig
enhet**
Stadsledningskontoret -
Ekonomi och styrning

Beslutsdatum/paragraf
2 dec 2025 §

Förslag till planeringsdirektiv

Stadsledningskontoret har i enlighet med kommunfullmäktiges riktlinjer för planeringsprocess, budget och investeringar sammanställt ett förslag till planeringsdirektiv version 1 för 2027. Umeå kommuns planeringsprocess ska utformas så att processen:

- ger tid för analys, dialog och faktainhämtning
- utgår från prognos över tillgängliga medel
- ökar fokus på nämnders och bolags grunduppdrag/ändamål
- främjar effektiv användning av de medel som kommunen förfogar över
- skapar förutsättningar för långsiktighet
- främjar samordning mellan kommunens nämnder och de kommunala bolagen
- är transparent och att vägval/beslut är spårbara i efterhand

Stadsledningskontorets förslag baseras på senast beslutade planeringsdirektiv i fullmäktige (d.v.s. för verksamhetsåret 2026). Inga ändringar har gjorts i förslag till inriktningsmål/program, utdelningskrav, finansiella mål, personalpolitiska mål med mera. Föreslagna budgetramar utgår från aktuell prognos över intäkter, samma procentuella andel som i kommunfullmäktiges senaste beslut justerat så att varje nämnd fått tilldelning i enlighet med PKV¹ i förhållande till relevant åldersintervall enligt senaste befolkningsprognos.

Avgränsning

Denna anvisning riktar sig till Kommunstyrelsen samt kommunens tio egna nämnder, dvs Byggnadsnämnden, Fritidsnämnden, För- och grundskolenämnden, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, Individ- och familjenämnden, Kulturnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Personalnämnden, Tekniska nämnden och Äldrenämnden.

De fyra nämnder som är gemensamma med andra kommuner (Brand- och räddningsnämnd, Överförmyndarnämnd, IT-kapacitetsnämnd och Personaladministrativ nämnd) omfattas inte av anvisningen i detta skede. Dessa hanteras i särskild ordning efter dialog med andra berörda kommuner. Valnämnd, Kommunrevision och Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott är även de undantagna från anvisningen men kan om de så vill lämna yttrande i enlighet med anvisning för berörda nämnder.

Kommunens helägda bolag omfattas av delar av denna anvisning, se sid 4. Övriga majoritetsägda och delägda bolag hanteras inom befintliga ägarsamråd.

Kommunstyrelsen har utifrån sina samordnande roller i uppdrag att yttra sig över de kommungemensamma poster som fastställs av kommunfullmäktige.

Personalnämnden har utifrån sitt specifika ansvar för kommunens personalpolitik i uppdrag att yttra sig över personalpolitiska mål och eventuella förändringar i lönestruktur.

¹ Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) exklusive PO-effekt enligt SKR:s prognos i cirkulär 25:47 i oktober 2025.

Anvisning till berörda nämnder

Berörda nämnder ska skriftligt besvara följande remissfrågor:

Remissfråga 1 - Vilka väsentliga förändringar påverkar utförandet av nämndens grunduppdrag under kommande år? Beskriv kortfattat, max 2 sidor per nämnd

Ta i beaktning till exempel befolkningsförändringar, kompetensbrist, förändringar i lagstiftning och andra krav, teknisk utveckling, hållbarhet med mera. Kommer förändringar av utförandet att påverka annan nämnds verksamhet ska detta beskrivas.

Remissfråga 2 - Bedömer nämnden att förslaget till investeringsbudget 2027 och plan 2028-2030 innebär direkta och väsentliga verksamhetskonsekvenser? Om ja, beskriv dessa kortfattat, max 2 sidor per nämnd.

Nämnden kan även beskriva behov av översyn/utredningar inom specifika områden som kan medföra förändrade investeringsnivåer på sikt.

Remissfråga 3 - Bedömer nämnden att ett eller flera av fastställda program bör revideras, utökas eller avgränsas?

Om nämnden föreslår förändringar bör förslag samt motivering till förändring beskrivas. Om nämnd väljer att avstå från yttrande i relation till ett eller flera program bör detta framgå

Remissfråga 4 - Bedömer nämnden att det finns behov av revidering av nämndens taxor eller avgifter för verksamhetsåret 2027?

Om nämnden ser behov av förändring ska föreslagna förändringar beskrivas och motiveras i nämndens yttrande.

Observera att om nämnd ser behov av revidering av nämndens taxor/avgifter inför nästkommande verksamhetsår och en sådan förändring förutsätter beslut i kommunfullmäktige ska av nämnden beslutade förslag till taxe/avgiftsförändring inlämnas i separat ärende till KS-diarium senast 29 april 2026.

Anvisning till berörda bolag

Anvisning för bolagens yttrande över inriktningsmål/program

De inriktningsmål och program med fokusområden som redovisas i förslaget till planeringsdirektiv för 2027 är desamma som kommunfullmäktige fastställde den 16 juni 2025. Umeå kommunföretag (UKF) och helägda dotterbolag till UKF ska lämna yttrande över dessa program (och de fokusområden som ingår i respektive program) och ombeds därför bevara följande remissfråga:

1. Bedömer bolaget att ett eller flera av fastställda program bör revideras, utökas eller avgränsas?

Om UKF/dotterbolag föreslår förändringar bör förslag samt motivering till förändring beskrivas. Om UKF/dotterbolag väljer att avstå från yttrande i relation till ett eller flera programförslag bör detta framgå av UKF:s sammanställda yttrande.

Anvisning vid behov av förändring av bolagets taxor/avgifter inför 2027

Kommunfullmäktige ska enligt kommunallagen fastställa väsentliga förändringar av taxor/avgifter.

2. Bedömer bolaget att av kommunfullmäktige fastställda taxor/avgifter behöver förändras inför 2027?

Om bolagets taxor/avgifter behöver förändras inför 2027 och sådan förändring kräver fastställande av kommunfullmäktige ska bolaget i samband med sitt yttrande påtala behov av sådan taxe/avgiftsförändring. Föreslagna förändringar ska specificeras och motiveras i bolagets yttrande.

Observera även att av bolaget beslutat förslag till taxe/avgiftsförändring ska inlämnas i separat ärende till KS-diarium senast 29 april 2026.

Helägda bolag ska enligt separat instruktion och tidplan från UKF lämna svar på remissfråga 1 och 2 till UKF för sammanställning.

Anvisning för specifika yttranden från UKF AB

Anvisning för yttrande över utdelning från UKF AB

Den budgeterade utdelningen från Umeå kommunföretag AB för 2026 uppgår till 0 kr (enligt kommunfullmäktiges beslut om planeringsförutsättningar för 2026 den 16 juni 2025).

Utdelningsnivå, fastställda av kommunfullmäktige, är oförändrad i Stadsledningskontorets förslag till planeringsdirektiv för 2027. UKF ska besvara följande remissfråga:

- 3. Umeå kommunföretag ombeds härmed lämna yttrande över fastställd utdelningsnivå och beskriva effekter av nuvarande alternativt förändrad utdelningsnivå.**

Anvisning för yttrande över föreslagen budget för kollektivtrafik

I enlighet med kommunfullmäktiges beslut om planeringsförutsättningar för 2026 (fastställd den 16 juni 2025) uppgår plan för Kollektivtrafikens budget för 2027 till 185,6 mnkr.

- 4. UKF ombeds inkomma med yttrande över förslag till kollektivtrafikens budget för 2027 och plan för 2028-2030**

Tid och form för inlämning av yttrande

UKF AB ska senast den 20 mars 2026 lämna yttranden enligt ovanstående anvisning till kommunstyrelsens diarium via e-post ksdiarium@umea. I ämnesraden anges:

Yttrande UKF med dotterbolag KS-2025/00756.

Yttrande ska delges i word-format och vara redigeringsbara

För- och grundskolenämndens yttrande över planeringsdirektiv för 2027 samt plan för 2028-2030

Remissfråga 1 - Vilka väsentliga förändringar påverkar utförandet av nämndens grunduppdrag under kommande år?

Följande områden påverkar nämndens grunduppdrag under kommande år

- Omställning i förskola, grundskola och anpassad grundskola samt fritidshem
- Reform: beslut om 10-årig grundskola med start hösten 2028
- Kompetensförsörjning

Det har sedan 2025 funnits ett behov av omställning i förskolan på grund av lågt barnafödande och därmed lägre andel barn som börjar i förskolan. Utifrån *Befolkningsprognosen 2025, Umeå kommun 2025—2036* förväntas antalet barn till förskolan minska fram till 2029 med 620 barn, minskningen sker dock inte jämnt fördelat över alla områden. En liten ökning av barn förväntas mot slutet av prognosperioden.

Omställningen genomförs genom en avveckling av förskolor och förskoleavdelningar. Under 2025 minskades 34 avdelningar och inför 2026 kan ytterligare komma att stängas. I samband med omställningsarbetet uppstår merkostnader som en konsekvens av att det tar tid att genomföra anpassningarna då anpassningar av personalresurser inte kan genomföras från en dag till en annan. Merkostnaden för anpassningarna i för- och grundskolenämnden bedöms uppgå till 15 mnkr. Ytterligare en konsekvens som medför merkostnad för nämnden är att kostnaden för genomsnittslönen ökar utöver löneindex, då anställningar som avslutas gäller de senast anställda med lägst löner, vilket medför att snittlönerna stiger med ca 5 mnkr utöver index.

För- och grundskolenämnden har beslutat att behålla fast anställda förskollärare i syfte att säkerställa det nationellt lagstadgade uppdraget som anger att legitimerad förskollärare har ansvar för den undervisning som bedrivs. Kostnaden för att behålla utbildade förskollärare under perioden då barnantalet minskar innebär en uppskattad fördyrning motsvarande 6 miljoner kronor under 2027. Att behålla legitimerade förskollärare utgör även en del av kompetensförsörjningsplanen 2026, dels mot bakgrund av pensionsavgångar och avgångar av andra orsaker, dels utifrån svårigheter att rekrytera behöriga förskollärare. För- och grundskolenämnden behöver även ha beredskap för hemkommunens ansvar för att ta hand om förskoleplaceringar då förskolor med enskild huvudman är i behov av att avveckla sin verksamhet med kort varsel.

Elevminskningen i grundskolan börjar i förskoleklass år 2027 för att därefter succesivt påverka antalet elever i påföljande årskurser fram till 2036. Beräknad elevminskning i förskoleklass (från 2028 årskurs 1) till årskurs 6 de närmaste åren är dock inte så omfattande att en minskning av antalet klasser kan göras, vilket medför att såväl lokal som personalbehov kvarstår. Ur ett ekonomiskt hänseende är de små skolenheterna särskilt sårbara då sjunkande elevantal medför svårigheter att upprätthålla grundbemanning med heltidstjänster samt långsiktig kontinuitet och hållbarhet för såväl lärare, rektorer som stödfunktioner. Att bibehålla lokaler och klasser inom förskoleklass och fritidshem när elevantalet minskar uppskattas medföra en kostnad motsvarande 6 mnkr.

Tillsammans med demografiska förändringar tillkommer omställning på grund av införandet av 10-årig grundskola från och med hösten 2028. Som en följd av reformens genomförande krävs vidareutbildningsinsatser för att säkerställa lärarbehörigheten i kommande årskurs 1–2. Kostnader för utbildningsinsatserna finansieras delvis med statsbidrag och utbildning genomförs under perioden 2027–2033. Uppskattningsvis är det 41 förskollärare som idag tjänstgör dels i förskoleklass dels på fritidshem som är aktuella för fortbildning i syfte att säkerställa lärarbehörighet i årskurs 1–2. Utbildningsinsatsen motsvarar en merkostnad på 2,4 mnkr för nämnden. Av det totala antalet förskollärare organiserade i förskoleklass eller fritidshem uppskattas därför cirka 25 årsarbetare lämna fritidshemmet när den personalen blir behöriga att undervisa i nya åk 1–2 och deras tjänst omvandlas till ferietjänst. Omvandlingen innebär en ökad kostnad på 16,9 mnkr.

Införandet av 6 a kap. i skollagen, *Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte*, kräver fortsatt behov av att utreda och analysera vilka åtgärder nämnden behöver vidta för att säkerställa lagstiftningens krav inom förskola och skola.

Trots minskad befolkningstillväxt och färre barn och elever i såväl förskola som skola finns ett fortsatt behov av kompetensförsörjning inom samtliga lärarkategorier såväl inom förskolan som skolan, skolsköterskor, speciallärare och specialpedagoger samt rektorer. Bakgrunden till behovet är bland annat pensionsavgångar samt ett lägre antal studenter som examineras från lärarutbildning och speciallärarutbildningen. Då lärarbristen är stor i regionen konkurrerar Umeå kommun med andra skolhuvudmän, där det är "arbetstagarens marknad" vilket bland annat bidrar till ökad rörlighet, ökade krav på lön och övriga anställningsvillkor.

Regeringen har tillsatt flertalet utredningar inom skolområdet däribland utredning med förslag på att reglera lärares arbetstid från hösten 2027. Om förslaget realiserats skulle lagändringen uppskattningsvis innebära en merkostnad för nämnden motsvarande 32,7 mnkr för 2027, exklusive aviserat statsbidrag, baserat på SKR:s beräkningsmodell.

Kommunfullmäktiges beslut om att varje förvaltning ska ansvara för inköp och upphandling kräver kvalificerad personal i syfte att säkerställa att lagstiftningens krav på hantering, vilket medför ett behov av rekrytering motsvarande två heltidstjänster. Kvalificerad personal krävs också för efterlevnad av informationssäkerhet som varje nämnd ansvarar för. Sammantaget beräknas kostnaden för anställning av kvalificerad personal till motsvarande 2,1 miljon kronor.

Remissfråga 2 - Bedömer nämnden att förslaget till investeringsbudget 2027 och plan 2028-2030 innebär direkta och väsentliga verksamhetskonsekvenser?

Behovet av investeringar till följd av förändrad lagstiftning inom säkerhetsområdet är i dagsläget svårbedömt. Bedömningen är därför att det finns behov av såväl en inventering som analys av tänkbara åtgärder som kan ge en säkerhetshöjande effekt i syfte att säkerställa lagstiftningens krav. Tänkbara åtgärder som kan bli aktuella är låsning av skolor och förskolor tillsammans med utökad kameraövervakning. Investeringar av det här slaget bedöms involvera flera nämnder.

Tekniska nämnden ansvarar för att tillgodose behovet av datorer till eleverna inom för- och grundskolans verksamheter. Behovet av investeringar gällande teknisk utrustning i förskola och skola följer en beslutad plan. Planen är under översyn. Tekniska nämnden behöver säkerställa att det finns medel till digital utrustning i enlighet med beslutad modell från 2019-03-28 (SK-2019/0046)

Vidare finns det behov av investeringar i lokaler av byggnadstekniska och arbetsmiljömässiga skäl tillsammans med behov av tillgänglighetsanpassningar. Idag finns det förskolor och skolor som är byggda utifrån en äldre standard och därmed har en begränsad framkomlighet och tillgänglighet för barn, elever deras vårdnadshavare och personal med fysiska funktionsnedsättningar. Bristen på tillgänglighet får som konsekvens att vårdnadshavare inte kan välja dessa förskolor eller skolor för sitt barn. Det i sig strider mot gällande lagstiftning vad gäller det fria skolvalet enligt skollagen samt diskrimineringslagen.

Det är även av stor vikt att det vid byggnation av förskole- och skollokaler tillskapas goda förutsättningar för vårdnadshavare att hämta och lämna barnen på ett funktionellt och trafiksäkert sätt. Det bör även säkerställas att det finns tillgång till personalparkeringar i nära anslutning till lokalerna.

Till samtliga byggprojekt som Tekniska nämnden ansvarar för är det av vikt att säkerställa att det avsätts medel för investeringar av inventarier i samband med att investeringsprojekt specificeras.

Förskola

Förslaget till investeringsbudget 2027 och investeringsplan 2028–2030 ligger i linje med det beslut som för- och grundskolenämnden fattade kring hållbar förskolestruktur där planering av både tillkommande och bortfallande av lokaler beskrivs. Hänsyn till de senaste årens minskade barnafödande har vägts in i beslutet. Nybyggnationen som föreslås återfinns dels i områden med ett stort underskott av förskoleplatser, dels där äldre förskolor i behov av avveckling utifrån deras stora investerings- eller anpassningsbehov. Identifierade objekt presenteras i investeringsplanen.

Det finns behov av anpassning av tidigare Sandviksskolan till ändamålsenlig förskola i enlighet med funktionsprogrammet.

Grundskola

De investeringar som finns i förslag till investeringsplan syftar till att uppfylla skollagens krav på att erbjuda en skola nära hemmet för elever i årskurs F-6 i de geografiska områden med en prognostiserad elevökning som överstiger skolans elevkapacitet.

Bedömningen är att de beslut som är fattats avseende hållbar skolstruktur för grundskola och anpassad grundskola motsvarar behovet som framkommer av investeringar i skollokaler avseende investeringsbudget 2027 och investeringsplaner för 2028–2030.

Som en följd av byggnation av en förskola i Rödåsel finns behov av ändamålsenliga anpassningar av skolans inom- och utomhusmiljö.

Behov finns av att avsätta ytterligare medel för att skapa stimulerande skolgårdsmiljöer som främjar flickor och pojkars rörelse.

Remissfråga 3 - Bedömer nämnden att ett eller flera av fastställda program bör revideras, utökas eller avgränsas?

För- och grundskolenämnden är positiva till innehåll i samtliga program, dess fokusområden och inriktningsmål. Ett förslag till förbättring är vikten av att beakta barnrättsperspektivet i samtliga

program utifrån att barnkonventionen gäller som svensk lag sedan 1 januari 2020, vilket innebär en skyldighet för samtliga nämnder att genomföra prövning av barnets bästa i frågor som berör barn.

Program för tillväxt

Programmet skapar riktning och klargör fokusområden de närmaste åren. Nämnden har inget förslag på revidering.

Program för social hållbarhet

Programmets syfte synliggör kommunens ambitioner. Definierade fokusområden och inriktningsmål är nära sammankopplade med den nationella lagstiftningen om allas rätt till utbildning tillsammans med förskolans och skolans kompensatoriska uppdrag.

Nämnden är i grunden positiv till de nuvarande fem fokusområdena, men anser att de närmsta åren bör fokus helt läggas på arbetet *Umeå växer tryggt och säkert*. Programmets nuvarande bredd föreslås därför ses över.

Program för Klimatneutrala Umeå 2040

Programmet skapar riktning och klargör fokusområden de närmaste åren. Nämnden har inget förslag på revidering.

Remissfråga 4 - Bedömer nämnden att det finns behov av revidering av nämndens taxor eller avgifter för verksamhetsåret 2027?

Inga behov av att revidera taxor eller avgifter är identifierade inför år 2026.

Umeå kommun

Protokollsutdrag

För- och grundskolenämndens arbetsutskott 2026-02-26

§ 18

Diariennr: SK-2025/00805

Yttrande över planeringsdirektiv Budget 2027, Plan 2028-2030

Arbetsutskottets beslut

För- och grundskolenämnden föreslås besluta att

-att godkänna förslag till yttrande över förslag till planeringsdirektiv 2027.

-att ärendet förklaras direktjusterat

Förslag till beslut

För- och grundskolenämnden beslutar att

-att godkänna förslag till yttrande över förslag till planeringsdirektiv 2027.

-att ärendet förklaras direktjusterat

Ärendebeskrivning

Stadsledningskontoret har i enlighet med kommunfullmäktiges riktlinjer för planeringsprocess, budget och investeringar sammanställt ett förslag till planeringsdirektiv version 1 för 2027. Nämnderna ska yttra sig över planeringsdirektiv 1 i enlighet med anvisningar genom att besvara fyra remissfrågor.

Planeringsdirektiv version 1 för 2027 inkl. bilagor finns att tillgå på [Planeringsdirektiv 2027 - Umeå kommun](#)

Beslutsunderlag

Bilaga 1: FGN Yttrande över förslag till planeringsdirektiv 2027

Bilaga 2: Anvisning för nämnders och bolags yttrande över Stadsledningskontorets förslag till planeringsdirektiv för 2027.

Umeå kommun

Protokollsutdrag

För- och grundskolenämndens arbetsutskott 2026-02-26

Beredningsansvariga

Peter Säbom, ekonomichef

Marie Karling, utbildningsstrateg

Beslutet ska skickas till

KS diarium senast 20:e mars

Propositionsordning

Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag och finner att arbetsutskottet beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

Tjänsteskrivelse

2026-03-10

För- och grundskolenämnden

Diariennr: SK-2026/00013

Delegationsbeslut och anmälningsärenden – För- och grundskolenämnden 2026-03-19

Förslag till beslut

För- och grundskolenämnden beslutar att godkänna redovisningen av delegationsbeslut och anmälningsärenden.

Ärendebeskrivning

Inför för- och grundskolenämndens sammanträde 2026-03-19 redovisas anmälda delegationsbeslut och anmälningsärenden som ska delges nämnden.

Beslutsunderlag

Bilaga: Sammanställning, upprättad vid tidpunkt för kallelsens utskick

Beredningsansvarig

Linda Hellquist, nämndsekreterare

Ann-Christine Gradin
utbildningsdirektör

Maria Runarsdotter
kanslichef

UMEÅ KOMMUN
Sammanträdesdatum 2026-03-19

För- och grundskolenämnden
Delegationsbeslut och anmälningsärenden

Nr	Datum	Delegat	Ärendets art	Diarienummer
48	2026-02-11	Magnus Josefsson	Beslut: Ansökan om utökad vistelsetid fritidshem, Carlshöjdsskolan - Beviljas	SK-2025/00477-11
49	2026-02-11	Katarina Vilhelmsson	Beslut: Ansökan om utökad vistelsetid, förskolan Tandén - Beviljas	SK-2025/00258-75
50	2026-02-11	Katarina Vilhelmsson	Beslut: Ansökan om utökad vistelsetid, förskolan Stengången - Beviljas	SK-2025/00258-76
51	2026-02-09	Ann-Christine Gradin	Beslut: Fastighetsrelaterad åtgärd - entréfunktion	SK-2026/00072-1
52	2026-02-13	Maria Sandberg	Rättidsprövning: Överklagan Skolskjuts - Berghemsskolan	SK-2026/00078-2
53	2026-02-13	Maria Sandberg	Rättidsprövning: Överklagan Skolskjuts - Umeå Montessoriskola	SK-2026/00104-2
54	2026-02-10	Erik Nordahl	Beslut: Ansökan om uppskjuten skolplikt - Beviljas	SK-2025/00686-10
55	2026-02-20	Marielle Häggström	Beslut: Beslut: Ansökan om utökad vistelsetid, förskolan Hallbacken - Beviljas	SK-2025/00257-58
56	2026-02-20	Marielle Häggström	Beslut: Beslut: Ansökan om utökad vistelsetid, förskolan Sanda - Beviljas	SK-2025/00257-59
57	2026-02-20	Katarina Vilhelmsson	Beslut: Ansökan om utökad vistelsetid, förskolan Bergatrollet - Beviljas	SK-2025/00688-23
58	2026-02-23	Magnus Josefsson	Beslut: Uppskjuten skolplikt till förskoleklass - Förskolan Kålmasken	
59	2026-02-25	Daniel Nordgren	Beslut: Interkommunal ersättning - avlämnande kommun - Förskolan Mariedal - Beviljas	SK-2025/00478-11
60	2026-02-27	Maria Runarsdotter	Beslut sekretessmarkering: Begäran av allmänna handlingar	SK-2026/00138-3
61	2026-03-02	Ann-Christine Gradin	Beslut: Ändring i delegationsordningen med anledning av organisationsförändring	SK-2026/00142-1
62	2026-02-26	Magnus Josefsson	Beslut: Uppskjuten skolplikt till förskoleklass - Förskolan Pilbacken - Beviljas	SK-2025/00688-24
63	2026-03-03	Maria Runarsdotter	Beslut: Rättidsprövning - Överklagan av beslut om avslag på begäran om allmänna handlingar - Inkommen i rätt tid	SK-2026/00155-2
64	2026-03-04	Marielle Häggström	Beslut: Utökad vistelsetid - Skolområde Sydväst - Förskolan Kungsgården - Beviljas	SK-2025/00257-61
65	2026-03-04	Katarina Vilhelmsson	Beslut: Utökad vistelsetid - Skolområde Nordöst - Beviljas	SK-2025/00258-89-93
66	2026-02-25	Christopher Granberg	Beslut: tilläggsbelopp Vindelälvs skolan, elev åk 9 - Beviljas	SK-2025/00661-3
67	2026-02-25	Christopher Granberg	Beslut: tilläggsbelopp Umeå Montessoriskola, elev förskoleklass - Beviljas	SK-2025/00340-15&16
68	2026-02-25	Christopher Granberg	Beslut: tilläggsbelopp Umeå Montessoriskola, elev åk 3 - Beviljas	SK-2025/00340-17
69	2026-02-25	Christopher Granberg	Beslut: tilläggsbelopp, Mariaskolan, elev åk 6 - Beviljas	SK-2025/00669-4
70	2026-02-25	Christopher Granberg	Beslut: tilläggsbelopp, Hannaskolan, elev åk 3 - Beviljas	SK-2025/00392-11
71	2026-03-04	Katarina Vilhelmsson	Beslut: Plats i förskoleverksamhet - Förtur - Skolområde Nordöst - Förskolan Pluto - Avslås	SK-2025/00258-94
72	2026-03-06	Katarina Vilhelmsson	Beslut: Utökad vistelsetid - Skolområde Nordöst - Förskolan Gungan - Beviljas	SK-2025/00258-96
73	2026-03-04	Daniel Nordgren	Beslut: tilläggsbelopp - Språkförskolan - Beviljas	SK-2025/00389-7
74	2026-03-04	Daniel Nordgren	Beslut: tilläggsbelopp - Förskolan Biskopen - Avslås	SK-2025/00391-6
75	2026-03-04	Daniel Nordgren	Beslut: tilläggsbelopp - Förskolan Biskopen - Beviljas	SK-2025/00391-7
76	2026-03-06	Magnus Josefsson	Beslut: Vårdnadshavare - Plats i fritidshem - Bibehållen plats - Särskilda skäl - Sjöfruskolan - Beviljas	SK-2025/00477-13

UMEÅ KOMMUN
Sammanträdesdatum 2026-03-19

För- och grundskolenämnden
Delegationsbeslut och anmälningsärenden

Datum	Anmälningsärenden (inkomna beslut och domar): Datum-Beslutsinstans/Beslutshavare-Ärende/Mål/Beslut	Diarienummer
2026-02-10	Skolväsendets överklagandenämnd: Beslut - Överklagan - Skolplacering, Linneaskolan - Överklagan avslås	SK-2025/00788-3
2026-02-17	Förvaltningsrätten: Dom - Överklagan av beslut om avsteg från skolskjutsreglementet, Waldorfskolan - Överklagan avslås	SK-2025/00813-3
2026-02-23	Skolinspektionen: Beslut - Tematisk kvalitetsgranskning - Elevernas tillgång till läroböcker och andra läromedel, Röbäcks skola	SK-2025/00794-6
2026-02-19	Skolväsendets överklagandenämnd: Beslut - Överklagan - Skolplacering, Rödängsskolan - Överklagan avslås	SK-2025/00275-11
2026-02-19	Skolväsendets överklagandenämnd: Beslut - Överklagan - Skolplacering, Rödängsskolan - Överklagan avslås	SK-2025/00275-12
2026-02-25	Arbetsmiljöverket: Information om avslutat ärende från Arbetsmiljöverket för ärende 2026/002840	SK-2026/00047-2
2026-02-10	Kommunstyrelsen: Beslut - Anvisning för nämndernas rapportering till kommunstyrelsen 2026	SK-2026/00144-1
2026-02-25	Miljö- och hälsoskydd: Tillsyn av bullerproblematik till fasta installationer - Åtgärdat	SK-2026/00147-1
2026-02-27	Miljö- och hälsoskydd: Tillsyn av ljudnivåer - Innertavle skola - Avslutat	SK-2026/00148-1
2026-03-03	Förvaltningsrätten: Överklagan - Avslag skolskjuts - Färdsätt - Umeå montessoriskola - avslås	SK-2025/00764-11
2026-02-23	KF: Beslut - Motion 14/2025: Inför SAO - Studiemotiverande arbetslivsorientering - i Umeå kommun	SK-2025/00292-16
2026-03-03	Miljö- och hälsoskydd: Kontrollrapport och avgiftsbeslut Förskolan Sanda - Ärende 2026 - 1139	SK-2026/00163-1
2026-03-04	Umeåregionens brandförsvär: Beslut om avslut - Tillsyn - Brandskydd - Förskolan Ängsgården	SK-2025/00185-3
2026-03-04	Beslut: Skolväsendets överklagandenämnd - Överklagan - Skolplacering - Skolbyte - Avskrivs	SK-2025/00753-6
2026-03-10	Miljö- och hälsoskydd: Livsmedelstillsyn - Förskolan Tavelsjöes avdelningar	SK-2026/00170-1
2026-03-10	Kammarrätten: Slutgiltigt beslut - Avslår överklagan - Allmänna handlingar - Beslut om nekande av utlämnande - Personalförteckning - Låg- och mellanstadieskolor	SK-2025/00739-7
2026-03-11	Arbetsmiljöverket: Information om avslutat ärende - Grubbeskolan	SK-2026/00095-4

Denna behandling '22/26 Presentation av arbetet med Kulturlöftet' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '23/26 Uppföljning strategiområde Likvärdighet' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '24/26 Utbildningsdirektören informerar' har inget tjänsteutlåtande.